บทบรรณาธิการ

คำถาม จำเลยประกอบอาชีพรับราชการ เงินประจำตำแหน่งของจำเลยอยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๔๔๔/๒๕๕๖ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๘๖ บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นเงินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี...(๒) เงินเดือนค่าจ้าง...หรือรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันของข้าราชการเจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างในหน่วยราชการ..." แม้ พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาตรา ๕๐ วรรคห้า จะบัญญัติให้เงินประจำตำแหน่งไม่ถือเป็นเงินเดือนก็เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ไม่ให้นำเงินดังกล่าวมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเฉกเช่นเงินเดือนเท่านั้น แต่เงินประจำตำแหน่งเป็นเงินที่หน่วยงานราชการได้จ่ายให้แก่บุคคลนั้นขณะที่ดำรงตำแหน่งตามประเภทสายงานและระดับนั้น ๆ ตามบัญชีอัตราเงินประจำตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญที่กำหนดในกฎ ก.พ. จึงถือว่า**เงินประจำตำแหน่งเป็นรายได้อื่นในลักษณะเดียวกันกับเงินเดือนของข้าราชการ** ที่ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๘๖ (๒) เมื่อจำเลยประกอบอาชีพรับราชการในตำแหน่งและสายงานพยาบาลวิชาชีพ โจทก์ย่อมไม่อาจบังคับคดีเอาจากเงินประจำตำแหน่งของจำเลยได้

คำถาม ผู้ซื้อทรัพย์จากการขายทอดตลาด และรับโอนจากเจ้าพนักงานบังคับคดีโอนขายที่ดินให้แก่บุคคลอื่นต่อ ผู้รับโอนจากผู้ซื้อทรัพย์จะมีสิทธิขอให้ศาลออกคำบังคับให้จำเลยและบริวารออกไปจากที่ดินตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๐๙ ตรี หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๗๘/๒๕๕๖ ตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. มาตรา ๓๐๙ ตรี แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.พ. (ฉบับที่ ๒๒)ฯ มาตรา ๘ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เพื่อเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องให้แก่คู่ความฝ่ายชนะคดีที่ได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษาจากการขายทอดตลาดทรัพย์ที่ยึดไว้รวดเร็วขึ้น และเพื่อให้ผู้ซื้อทรัพย์จากการขายทอดตลาดทรัพย์ตามหมายบังคับคดีของศาลไม่ต้องฟ้องบุคคลที่อยู่ในอสังหาริมทรัพย์เป็นคดีใหม่ เนื่องจากก่อนที่จะมีบทบัญญัติมาตรา ๓๐๙ ตรี ผู้ที่ซื้อทรัพย์จากการขายทอดตลาดต้องไปฟ้องร้องเป็นคดีใหม่ ดังนั้น บทบัญญัติตามมาตรา ๓๐๙ ตรี ที่ระบุให้ผู้ซื้อทรัพย์ที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวคือผู้ซื้อทรัพย์จากการขายทอดตลาดและ

รับโอนจากเจ้าพนักงานบังคับคดีเท่านั้น**ไม่หมายความรวมถึงผู้รับโอนจากผู้ซื้อทรัพย์** เมื่อผู้ซื้อทรัพย์จากการขายทอดตลาดคือ ธนาคาร ก. ไม่ใช่ผู้ร้อง แต่ผู้ร้องเป็นผู้รับโอนจากธนาคาร ก. **มิใช่ผู้รับโอนจากเจ้าพนักงานบังคับคดี** ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิตามมาตรา ๓๐๙ ตรี ผู้ร้องชอบที่จะไปยื่นฟ้องผู้ร้องขอแสดงอำนาจพิเศษเป็นคดีใหม่ อย่างไรก็ดี แม้ผู้ร้องจะเป็นฝ่ายแพ้คดีนี้แต่ข้อเท็จจริงได้ความว่าในคดีหมายเลขแดงที่ บ.๑๖๐/๒๕๕๑ ของศาลชั้นต้นระหว่างธนาคาร ก. และผู้ร้องขอแสดงอำนาจพิเศษ ศาลล่างทั้งสองมีคำสั่งและคำพิพากษายกคำร้องขอแสดงอำนาจพิเศษ คดีถึงที่สุดโดยผู้ร้องขอแสดงอำนาจพิเศษมิได้ฎีกาซึ่งผู้ร้องขอแสดงอำนาจพิเศษทราบข้อนี้ เมื่อคำนึงถึงเหตุสมควรและความสุจริตในการดำเนินคดีโดยตลอดแล้ว เห็นควรให้ผู้ร้องขอแสดงอำนาจพิเศษรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้ร้องทั้งสามศาล ทั้งนี้ตามมาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง

คำถาม คดีแพ่งสามัญจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์มิได้ยื่นคำขอต่อศาลให้มีคำพิพากษาให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีโดยขาดนัด ผู้พิพากษานายเดียวในศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีหรือไม่

คดีฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรม หากศาลสั่งจำหน่ายคดีจำเลยบางคนศาลจะพิจารณาพิพากษาคดีไปตามคำขอของโจทก์ต่อไป ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๓๐/๒๕๕๖ คดีนี้มิใช่คดีมโนสาเร่ และศาลมิได้สั่งให้ดำเนินคดีแบบคดีไม่มีข้อยุ่งยาก การที่จำเลยที่ ๒ ไม่ยื่นคำให้การในกำหนด โจทก์ทั้งสามจึงต้องยื่นคำขอต่อศาลให้มีคำพิพากษาให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีโดยขาดนัดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๙๘ วรรคหนึ่ง เมื่อโจทก์ทั้งสามไม่ยื่นคำขอดังกล่าว ศาลชั้นต้นจึงมีอำนาจจำหน่ายคดีในส่วนของจำเลยที่ ๒ และการสั่งจำหน่ายคดีเช่นนี้เป็นอำนาจของผู้พิพากษานายเดียวตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๔ (๒) เมื่อคู่ความมิได้อุทธรณ์ คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้จำหน่ายคดีจึงเป็นที่สุด ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๗ วรรคสอง คดีระหว่างโจทก์ทั้งสามและจำเลยที่ ๒ จึงเป็นอันเสร็จสิ้น ไม่ถือว่าจำเลยที่ ๒ เป็นคู่ความอีกและไม่มีสิทธิยื่นคำให้การ

การฟ้องเพิกถอนนิติกรรมที่อ้างว่าจำเลยที่ ๒ รับโอนมาจากโจทก์ที่ ๑ โดยไม่ชอบก็ดี การที่จำเลยที่ ๒ โอนขายให้จำเลยที่ ๔ ถึงที่ ๙ ก็ดี **โจทก์ทั้งสามต้องฟ้องจำเลยที่ ๒ เข้ามาในคดีด้วยจึงจะบังคับตามคำขอของโจทก์ทั้งสามได้** แม้คดีนี้โจทก์ทั้งสามจะฟ้องจำเลยที่ ๒ แต่**เมื่อศาลชั้นต้นสั่งจำหน่ายคดีสำหรับจำเลยที่ ๒** ออกเสียจากสารบบความไปแล้ว มีผลทำให้จำเลยที่ ๒ พ้นจากการที่ต้องถูกบังคับตามคำพิพากษา กรณีจึงไม่อาจพิจารณาพิพากษาไปตามคำขอของโจทก์ทั้งสามได้เพราะจะมีผลกระทบต่อจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกคดี

คำถาม การสั่งคำคู่ความโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์ หากมีผู้รับแทนผู้รับแทนจะต้องมีอายุเกินยี่สิบปีหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙๕๑/๒๕๕๖ แม้ว่าตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศฯ มาตรา ๒๖ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๗๓ ทวิ ให้ถือว่า คำคู่ความหรือเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์ มีผลเสมือนเจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่งก็ตาม แต่มาตรานี้ยังบัญญัติให้นำมาตรา ๗๖ มาบังคับใช้โดยอนุโลม ดังนั้น เมื่อเจ้าพนักงานไปรษณีย์ไม่พบคู่ความที่จะส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง ณ ภูมิลำเนาของจำเลยที่ ๑ และสำนักทำการงานของจำเลยที่ ๒ แต่ได้ส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแก่บุคคลชื่อ ภ. ในสถานที่ดังกล่าว โดย**ที่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้รับแทนชื่อ ภ. นั้น มีอายุเกินยี่สิบปีหรือไม่** จึงยังไม่อาจฟังได้ว่าการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแก่จำเลยทั้งสองในคดีนี้เป็นการส่งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว เท่ากับว่าในขณะนั้นยังไม่มีการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแก่จำเลยทั้งสอง

คำถาม ผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะได้ร่วมประชุมปรึกษาและลงชื่อไว้ในร่างคำพิพากษาแล้วได้ย้ายไปรับราชการที่ศาลอื่นจึงไม่ได้ลงชื่อในคำพิพากษาฉบับที่จะใช้อ่าน แต่มีประธานศาลอุทธรณ์ลงชื่อรับรองข้อเท็จจริงดังกล่าวไว้ ดังนี้ คำพิพากษาชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๘๒๙/๒๕๕๖ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๔ (๑) และมาตรา ๕ โจทก์ชอบที่จะฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลจังหวัดหล่มสักได้เนื่องจากเป็นเขตศาลที่มูลความแห่งคดีได้เกิดขึ้นเพราะสัญญากู้เงินทำขึ้นที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ศาลจังหวัดหล่มสักจึงมีอำนาจรับคดีไว้พิจารณาพิพากษา

ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๒๙ ที่บัญญัติตอนหนึ่งว่า "ในระหว่างการทำคำพิพากษาคดีใด" นั้น หมายความว่า ผู้พิพากษาที่ได้รับมอบหมายให้เป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีนั้นในศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ยังตรวจสำนวนประชุมปรึกษาและยกร่างคำพิพากษาไม่แล้วเสร็จ ก็มีเหตุทำให้ผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะคดีนั้นไม่อาจพิจารณาและยกร่างคำพิพากษาต่อไปจนเสร็จได้ แต่สำหรับคดีนี้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ได้มีการตรวจสำนวนประชุมปรึกษาและยกร่างคำพิพากษาจนเสร็จและ**ลงลายมือชื่อขององค์คณะในต้นร่างคำพิพากษาแล้ว** เหลือแต่ขั้นตอนทางธุรการเพื่อจัดทำคำพิพากษานั้นเป็นคำพิพากษาที่พร้อมสำหรับการอ่านตามกฎหมายและเผยแพร่ต่อสาธารณะได้ต่อไปเท่านั้น ดังนั้น กรณีที่ประธานศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ลงชื่อรับรองว่า ผู้พิพากษาองค์คณะคนหนึ่งที่ได้ร่วมประชุม

ปรึกษาและลงชื่อไว้ในร่างคำพิพากษาแล้วได้ย้ายไปรับราชการที่ศาลอื่น ผู้พิพากษานายนั้น **จึงไม่ได้ลงชื่อในคำพิพากษาฉบับที่จะใช้อ่าน**ตามกฎหมายและเผยแพร่ต่อสาธารณะ ย่อมเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๑ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๔๖ แล้ว

คำถาม พนักงานอัยการฟ้องเรียกค่าเสียหายในส่วนต้นเงินแทนผู้เสียหายคืนให้ผู้เสียหายในคดีอาญาไปแล้ว หากผู้เสียหายมาฟ้องเรียกดอกเบี้ยเป็นคดีแพ่งอีกจะต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๗๒๑/๒๕๕๖ แม้พนักงานอัยการฟ้องเรียกค่าเสียหายในส่วนต้นเงินแทนโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายในคดีอาญาไปแล้ว แต่การที่พนักงานอัยการไม่ได้ขอเรียกดอกเบี้ยมาด้วยนั้น เนื่องจาก **ป.วิ.อ.มาตรา ๔๓ บังคับให้พนักงานอัยการฟ้องเรียกได้แค่เฉพาะต้นเงินเท่านั้น สภาพไม่เปิดช่องให้เรียกดอกเบี้ย** ดังนั้น ในคดีอาญายังไม่มีการฟ้องเรียกดอกเบี้ยมาก่อน และไม่ใช่ค่าเสียหายที่พนักงานอัยการสามารถฟ้องเรียกได้แล้วไม่เรียก ฟ้องโจทก์ในคดีนี้ส่วนดอกเบี้ยจึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาซ้ำไม่ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๔๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๔๑๔/๒๕๔๗ แม้พนักงานอัยการจะฟ้องเรียกค่าเสียหายในส่วนต้นเงินแทนผู้เสียหายคืนให้โจทก์ในคดีอาญาไปแล้วก็ตาม แต่การที่พนักงานอัยการไม่ได้ขอเรียกดอกเบี้ยมาด้วยนั้นก็เนื่องมาจาก **ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓ บังคับให้พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องเรียกได้เฉพาะต้นเงินเท่านั้น** สภาพไม่เปิดช่องให้เรียกดอกเบี้ย คดีแรกจึงยังไม่มีการฟ้องเรียกเงินดอกเบี้ยมาก่อน และไม่ใช่คำเสียหายที่พนักงานอัยการโจทก์สามารถฟ้องเรียกได้แล้วแต่ไม่เรียก หากแปลความว่าฟ้องของผู้เสียหายซึ่งเป็นโจทก์ในคดีหลังซึ่งเรียกทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นฟ้องซ้อนทั้งหมด ย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่โจทก์ ผลจะกลายเป็นว่าคดีใดที่พนักงานอัยการฟ้องคดีส่วนแพ่งแทนผู้เสียหายไปแล้วจำเลยคนนั้นกลับไม่ต้องรับผิดในเรื่องดอกเบี้ยและก่อให้เกิดผลที่ไม่ควรจะเป็นระหว่างจำเลยด้วยกันรับผิดไม่เท่ากัน โดยผู้เสียหายมิได้กระทำผิดขั้นตอนกระบวนพิจารณาแต่ประการใด และซ้ำเติมผู้เสียหายซึ่งเป็นเหยื่อของอาชญากรรมทั้งในทางอาญาและทางแพ่ง กฎหมายย่อมไม่มีเจตนารมณ์เช่นนั้น ดังนั้น ฟ้องของโจทก์คดีนี้จึงเป็นฟ้องซ้อนกับคดีอาญาคดีก่อนเฉพาะต้นเงินเท่านั้น **ส่วนดอกเบี้ยไม่เป็นฟ้องซ้อน**ด้วย

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ